

Krúdy Gyula író (Nyíregyháza, 1878. X. 21.—Bp., 1933. V. 12.). K. Gy. várpalotai emlékei és közvetlen kapcsolatai főleg nagyanyja, *Radics Mária* személyével és hatásával függenek össze. A mai Várpalota öregjei sok ellentmondást tartalmazó emlékezései mellett az anyakönyvi bejegyzésből bizonyítható, hogy az író apja, ugyancsak K. Gy. Várpalotán született 1850-ben. Tudjuk azt is, hogy fiatalon Nyíregyházára költözött, ahol ügyvédi irodát nyitott. A nagyanya életének nagy részét Várpalotán töltötte, és unokája is több ízben járt itt. A hiányos adatoknál jóval gazdagabb bizonyítékot nyújtanak az író művei. 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején feleségével együtt járt Veszprémből jövet Palotán. *Útinaplómból* és a *Betyárok országútján* (*Magyar tájak* c. kötetben, 1959) c. művei idézik ekkori emlékeit. A *Palotai álmok* (1914), valamint az *Ál-Petőfi* (1922) c. művek hőseit a nagyanya elbeszéléseiből, illetőleg személyes élményeiből rajzolta. A Loncsos, Bögre, Badacsony, Józán, Sárrét, Várberek és Pusztapalota erdőrengetege tűnnek fel a ködlepte múltból. *Szekszti* kisasszony, *Radics Mária*, *Amanda* kisasszony és *Hoszter Fülöp* alakja az idősebb palotaiak emlékeiből is felidézhető. A romantika eszközeivel rajzolt események, hősök helyenként kitapintható közelségben maradnak a palotai étellel. K. Gy. „Kedvesen bolondozik a tényekkel, mert hiszen nem történelmet ír, hanem irodalmat ad, mesét, költészetet, egyszerre gyúrva képzeletből és valóságból. Várpalotának *Krúdy* marad legkedvesebb írója, mert irhatnak róla megbízhatóbban, de szebben, izgatóbban, a képzelet és műélvezet majd minden árnyalatait kielégítőbben aligha.” (*Szij Rezső: Krúdy Gyula és Várpalota*, 1964.) Várpalota tárgyú művei: *Aranykéz utcai szép napok* (1949; 1958). *Asszonyságok díja, Öreg idő, Dunántúli Tiszántúlnál. Irod.*: Krúdy Péter: K. Gy. élettörténete, 1938; Kárpáti Aurél: Előszó a palotai álmokhoz 1943; K.-emlékkönyv. Nyíregyháza, 1968.